1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 94.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt Woensdag en Zaturdag. De ... is per drie maanden te Assen ƒ1.85, ...en Assen franco per post ƒ 2,00.

ZATURDAG 24 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 25 cent, behalve 35 cent zegelregt.

...ij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven. Blad. 49—56.

...ergadering van den Raad der Gemeente ...sen, op Woensdag den 28 November 1855 ...s avonds te 6½ uur.

In de jongste Zomervergadering besloten de Staten ...zer Provincie met eenparigheid van stemmen Ged. ...laten te magtigen, om maatregelen te nemen, ten einde ... verslag van het verhandelde in de vergaderingen ...r Staten, dat voor het publiek bestemd was, meer ...voerig en naauwkeurig werd opgemaakt, waarvoor ...s noods eenige gelden uit de Provinciale fondsen ...schikbaar zouden worden gesteld.

Dadelijk hebben wij ons beijverd, om, met aanwen...ng van vele moeiten en kosten, zooveel in ons was, ...n het verlangen der Staten te voldoen, in de stellige ...rwachting, dat, zoo ons werk de goedkeuring mogt ...egdragen, in de kosten daarvan de Staten ons, inge...olge hun besluit, zouden tegemoet komen. Het was ...an ook, wij bekennen het gaarne, geheel buiten onze ...issing en berekening, dat de Staten, in de najaars...rgadering, ook thans met algemeene stemmen, hun ... de Zomervergadering genomen besluit weder introk...n. Wij zullen alsnu het uitgeven van dit verslag, ... den voet, zooals tot nu toe is geschied, moeten ...aken, tenzij onze geabonneerden ons in staat mogten ...ellen hetzelve voort te zetten. Diegene dan van hen, die ...t verslag, hetwelk in het jaar naar onze berekening 300 à ...00 paginas zal beloopen, voortaan voor ƒ „-75 à ƒ 1-„ per ...ar naar mate van de uitgebreidheid, wenscht te ontvangen, ...elieve ons zulks binnen tien dagen na heden franco te ...rigten. Bij genoegzame deelneming zal dan de uit...ave vervolgd worden.

De Redactie.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

In de Nederlandsche Staatscourant van den 6den November 1855, zijn uit de Javasche Couranten overgenomen de berigten, welke bij het Gouvernement van Nederlandsch Indie zijn ontvangen, omtrent de rampen, door welke Banda, Ternate en andere in den Molukschen Archipel gelegen eilanden, in de maanden Junij en Julij dezes jaars, op nieuw door aardbevingen, branden en andere onheilen zwaar zijn geteisterd geworden.

Tot leniging van de door die rampen aan de ingezetenen berokkende aanzienlijke verliezen, heeft de Gouverneur-Generaal eene inzameling van giften in Nederlandsch Indie toegestaan en tevens de tusschenkomst van het Departement van Kolonien ingeroepen, om in Nederland, tot hetzelfde einde, eene algemeene inschrijving te openen.

Gaarne willende medewerken tot de bereiking van het door het Indisch Bestuur voorgestelde doel, brengt de ondergeteekende ter kennis van de ingezetenen van Nederland, dat hij bereid is, aan het locaal van het Departement van Koloniën te 's Gravenhage en aan het Agentschap van het Departement te Amsterdam te ontvangen en naar Batavia over te maken alle giften, welke tot het bedoelde einde mogten worden afgezonderd; terwijl ook den Commissarissen des Konings in de Provincien (met uitzondering van Zuidholland,) is verzocht, de giften te willen in ontvangst nemen, welke hun, ter voorschrevene zake, mogten worden toevertrouwd.

Bij de omstandigheid, dat de ingezetenen van Nederlandsch Indie, nog onlangs, zoo mildelijk hebben bijgedragen ten behoeve van de slagtoffers van den jongsten watersnood in Nederland, zal het wel geheel overbodig zijn, eenigen aandrang te gebruiken tot opwekking der liefdadigheid in Nederland, wanneer die wordt gevraagd tot verzachting van het lot van lijdende natuurgenooten in die gewesten, welke zoo naauw aan Nederland verbonden zijn en van waar zoo dikwerf op de meest onbekrompene wijze bijstand opdaagde, ten behoeve van ongelukkigen hier te lande.

's Gravenhage, den 16den November 1855.

De Minister van Koloniën,
CHS. F. PAHUD

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,

Gezien de bovenstaande aankondiging en gelet op de missive van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien d.d. 17 dezer, La. no. 2;

Noodigt do ingezetenen van Drenthe dringend uit, om ook van hunne zijde gaven der liefde af te zonderen, ten einde het treurig lot van die bewoners onzer Overzeesche bezittingen, welke door de in gezegde aankondiging bedoelde aardbevingen enz. ongelukkig zijn geworden, eenigzins te verzachten, kunnende de gaven, welke men daartoe mogt bestemmen, ten allen tijde aan het bureau van 't Provinciaal Bestuur te Assen worden ingezonden.

Assen, den 19den November 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie Drenthe,

Brengen ter kennis der belanghebbende Gemeenten in deze Provincie, dat volgens ontvangene kennisgeving van Heeren Gedeputeerde Staten in Friesland door den Gemeenteraad van West Stellingwerf, onder hoogere goedkeuring is besloten:

a. tot het instellen eener weekmarkt in het dorp Wolvega te houden op elken Woensdag:

b. met terugkoming op het Raadsbesluit, houdende instelling van Veemarkten te Wolvega, waartegen met betrekking tot de bij dat besluit bepaalde dagen, in sommige Gemeenten bezwaren waren gerezen, — tot het houden van Veemarkten in genoemd dorp, op elken:

laatsten Woensdag in de maand April;
eersten Woensdag 〃 〃 〃 Mei;
laatsten Woensdag 〃 〃 〃 October;
eersten Woensdag 〃 〃 〃 November.

zulks ter vervanging der tot dus verre op elken laatsten en eersten Donderdag der voormelde maanden te Wolvega geautoriseerde Veemarkten,

Zullende wanneer bij bedoelde besturen of ingezetenen daartegen bezwaren mogten bestaan en zij er belang in stellen dat daarop wierde gelet, die bezwaren vóór den 1sten December e. k. aan dit Collegie schriftelijk moeten worden medegedeeld.

Assen, 19 November 1855.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,

De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1856 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de ten onderwerpe betrekkelijke resolutiën van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 Nov. 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene, voorschriften;

Besluit:

Art. 1. Heeren Burgemeesters en Wethouders der verschillende Gemeenten in dit Gewest aan te schrijven, enz.

Art. 2. Gemelde Collegiën van Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen: dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 21, in verband met artt. 91 en 94 der Wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen, en van den dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, vóór den 15 Januarij 1856, bij request, met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner Gemeente behooren te adresseren; met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet voor den 15 Januarij 1856 bij de Gemeente-besturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogen worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen worden toegestaan.

Extract dezer (art. 2) zal van nu af tot en met de eerste helft der maand Jan. 1856 telken veertien dagen worden opgenomen in de *Drentsche Courant.*

Assen, 20 November 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

22 Nov.

Wij openen dit overzigt met een groot ongeluk, 't welk echter niet in onze buurt is geschied. In de Krim, en wel in het kamp der Franschen, sprongen drie kruidmagazijnen, waarin zich 30.000 ned. ponden buskruid, 60.000 patronen, 300 gevulde bommen en andere voorwerpen bevonden. Het vuur deelde zich vervolgens ook mede aan het naburige Engelsche park, waar tevens ontploffingen plaats vonden. De brand, daardoor veroorzaakt, werd in zes uur tijds gebluscht. De ramp is groot en kostte, zoo luiden althans de voorloopige berigten, aan 30 soldaten en 2 officieren van het Fransche leger het leven, terwijl er een 100tal werd gekwetst. De Engelschen zouden even veel manschappen hebben verloren. Nopens de oorzaak van dit verschrikkelijk ongeluk is men nog in 't onzeker, doch in weerwil van de groote schade, daardoor aangerigt, heeft het vereenigde leger nog krijgsammunitie genoeg voor de behoeften van den strijd, die geëischt kon worden.

Overigens levert de Krim geen nieuws op.

Maarschalk Pelissier heeft de positie en de sterkte der Russische krijgsmagt zoo goed mogelijk opgenomen en is daardoor tot de overtuiging gekomen, dat een aanval zeer gewaagd zou zijn. Hij besloot alzoo in zijne eigene sterkte te blijven en daar den winter te trotseeren. Ook de Russen? Dit is twijfelachtig. Want dat deze, even als de geallieerden, rustig de lente afwachten, is in 't geheel niet zeker. De keizer heeft zijn leger bezocht en ook in het Noordelijk Sebastopol eenige uren vertoefd. Welke gedachten rezen er in zijne ziel op, toen hij van uit die forten op de Zuidelijke helft van het „doorluchtig" Sebastopol zijn oog liet rusten. Op de plek, waar zoo dapper voor de eer van Rusland werd gestreden en nu de Fransche vlag woei en Fransche en Engelsche soldaten eene legerplaats opsloegen! Wat moet het voor hem zijn geweest, den vijand op eigen erf zoo digt in zijne nabijheid te zien en de magt te missen om hem te verdrijven! En hoe diep moest het hem grieven, zijne vanen te aanschouwen en de overwinning te missen! Bij het water te staan, onder welks oppervlakte een groot gedeelte zijner vloot is verzonken! Verbeeldt u, lezers, de magtige gebieder van 60 mill menschen op die plek, na zulke gebeurtenissen, en denkt u hem dan tevens in eene conferentie-zaal, waar het Westen, dat zooveel vernielde 't welk hij lief had, hem vredes-voorwaarden voorschreef en ter teekening toereikt! Zegt gij niet met ons: „er is geen hoop op vrede!"

De keizer heeft verder het geheele leger in de Krim geïnspecteerd, aan de dapperen zijne erkentelijkheid betuigd, voor hunnen moed, trouw en volharding en is toen over Moskou naar zijne hoofdstad teruggekeerd, zeer tevreden, zegt men, over *den* zedelijken en stoffelijken toestand zijner legerbenden.

Te Constantinopel heeft eene ernstige botsing plaats gehad tusschen soldaten van Tunis en Franschen. Het schijnt dat eerstgenoemden een wrok tegen de Fransche troepen hebben en dat dit meermalen bleek door aanvallen, in verschillende oorden der stad geschied en klaarblijkelijk met overleg en volgens afspraak uitgevoerd. Zoo randden de Tunesianen onlangs een Fransch korporaal aan, die het hospitaal verliet. Hij ontvlugtte, doch werd vervolgd, en *in één* oogenblik zag men het hospitaal bestookt door een 100tal Tunesianen. De Fransche wacht verdreef echter de moedwilligen. Deze herhaalden hun aanval en bedreven daarbij in den omtrek van het hospitaal allerlei baldadigheden en vermoordden en verminkten, die in hunne handen vielen. Nu liet men uit het kamp van Maslak een vrij groot getal troepen aanrukken, bezette het hospitaal, dreef de oproermakers in de kazerne en ontwapende hen aldaar.

De Turksche bevolking hield zich bij dit tooneel van verwarring lijdelijk. Dit was *beter* dan de Tunesianen te helpen, maar *niet zoo goed* als de Franschen de behulpzame hand te leenen, tot het dempen van het oproer.

Er zal ongetwijfeld gestreng regt worden gedaan over deze euveldaden.

Nopens de reis van den Sultan naar Frankrijk is niets naders bekend, trouwens hij heeft, om zich reisvaardig te maken, nog tijds genoeg. Welligt ook reist hij, als zoovele andere goede burgers, des winters onder eene pijp en herinnert hij zich des zomers wat hij gedacht had te zien. Dat is in allen gevalle niet gevaarlijk en zeer goedkoop.

Spotvogels zeggen, dat hij in April met den Paus te Parijs komt, „om den jongen keizer of de jonge keizerin te zien doopen."

En waarom niet? Pius IX is in een zedelijk opzigt een magtig geallieerde van den Turk in de Oostersche kwestie. De Turksche schriftgeleerden hebben in der tijd ook even driftig den oorlog gepredikt, als de R. Catholieke geestelijkheid zulks nog doet. Meenden de eersten, dat die oorlog tot verheerlijking van hun Profeet zou uitloopen — de laatste gelooft dat de Oostersche kwestie hooge eer zal brengen aan de R. Catholieke kerk. De eersten begrepen, dat zij zich hebben vergist, en de laatste? Deze was ook wel eens zekerder van hare zaak en vindt althans, dat de groote kwestie, met het oog op de belangen der R. Catholieke kerk, ook wel eene schaduwzijde heeft.

Was Oostenrijk maar Frankrijks bondgenoot, in plaats van Engeland; — van Engeland, dat zoo vernederend durft spreken van Italie en die daar regeeren!

De schriftgeleerden lezen steeds in den Koran, niet om den tekst te vinden tot voortzetting van den oorlog, maar om troostgronden te zoeken in den druk en belofte op beterschap. Deze laatste vinden zij in het vertrek der overzeesche vrienden. Maar ach, hoe weinig kans hebben zij op de bevrediging hunner wenschen! Men verbeelde zich eens — daar formeert zich in hun midden een gezelschap Europeanen, tot fatsoenering van het eerwaardige, stok oude Stamboul, als Rome op 7 heuvels gebouwd, met zijne, volgens de telling van 1844, meer dan 400.000 inwoners, met zijn geheimzinnig Serail en prachtige moskeeën, opdat, zoo luidt het booze plan, die heerlijk gelegene groote stad *bewoonbaar* worde! Dit gezelschap heeft tot leus: *„Vooruitgang van het Oosten!"* en zal beginnen met het verbeteren der straten, met eene behoorlijke verlichting der stad en meer Euopeesche nieuwigheden. Als alle antiquiteiten zoo worden opgeruimd, zoo redeneren de schriftgeleerden, kan ook onze tijd wel eens komen om af te zakken naar Azie, en het erfdeel der geloovigen prijs te geven aan de ongeloovigen! Inderdaad — de *muftis*, de *ulema's*, de *imams*, beleven een droevigen tijd en hebben een donker vooruitzigt, en 't ergst van alles is, dat, *de Groote Sultan, de Groote Heer, de Padische, de Alempenah* (toevlugt der wereld), *Zillulah* (schaduw Gods), *de Hunkiar* (doodslager), zij het ook met een onwillig hart, toch met een vrolijk gezigt, dit alles aanziet, ja nu en dan een voet zet op het pad der verleiding en des verderfs! Zij vreezen, en zoo dom niet, dat de *Maatschappij van vooruitgang*, hen zal dwingen tot *achteruitgang* naar de landpalen van Klein-Azie, indien ook daar de vrienden hen maar niet volgen en hun geen plaatsje laten waar hun hoofd kan rusten. Zij hebben nu begrip verkregen wat het Europeescehe woord *interventie* beteekent, maar de lesgevers lieten zich goed betalen, terwijl de finale afrekening nog volgt.

Wanneer? Hierop zal de tijd antwoorden.

In Griekenland, waar men ook de beteekenis der *interventie* bij ondervinding kent, is nog alles op den ouden voet. Men leeft daar in schijnbare rust, die echter elk oogenblik kan worden verstoord. De *interventie* heeft er de nationaliteit verjaagd en dat is een groot kwaad.

Steken wij nu over naar Spanje, dat is van de eene verwarde huishouding naar de andere. Dat schokt niet, want men is er aan gewoon.

De Wetgevende Magt aldaar haspelt steeds voort. De uiterste regterzijde is er tegen de Regering, omdat deze onkerkelijk is, het centrum is verdeeld en hinkt niet op twee maar op velerlei gedachten, en de linkerzijde is vijandig tegen het Bestuur, omdat dit te Monarchaal is! Spanje vertoont de politieke huishouding van Jan Steen, met dit onderscheid, dat in de laatstgenoemde alles voor de *aardigheid* in de war liep, doch in Spanje alles lijdt en men er soms handgemeen wordt in *ernst.*

Nog altijd gelooven wij, dat er in 't laatst iemand zal opstaan, die kracht heeft en moed, en zich bekleedt met de magt eens Napoleon's, en, zij het ook in naam der koningin, regt spreekt, wetten stelt en die ten uitvoer brengt, niet in overleg met het *Volk*, maar met *zich zelven*. Wie weet of Spanje, na zoodanige vuurproef te hebben doorgestaan, niet wijs genoeg is geworden om zijn toestand te kennen en te verbeteren, op den weg, dien het nu zoo jammerlijk verliet.

23 Nov.

Rome heeft onlangs een regt genoegelijken dag beleefd. 't Was die, waarop de Paus het Concordaat teekende, 't welk hij met Oostenrijk sloot en dat zijne magt in den Keizers-staat eene schier onbeperkte uitbreiding verschaft. De jeugdige Keizer van Oostenrijk heeft door zijne naamteekening zijn gezag een grooten hefboom gegeven, althans zoo meent hij en zoo zegt ook de geestelijkheid. Niet alle gekroonde Hoofden denken als hij en niet alle Europeesche Staatslieden als zijn raadsman, Graaf von Buol. Menigeen ziet in dat concordaat eene onuitputtelijke bron van velerlei botsingen, ja zelfs de toekomstige vernedering van het Huis von Habsburg. Hoe de bevolking daarover denkt, is tamelijk onbekend, wijl de openbare opinie in Oostenrijk geene gelegenheid heeft, om zich op parlementair gebied te doen kennen, en de pers aldaar het lot schijnt te deelen van hare zuster in Frankrijk. Als zij in 't oog der autoriteiten te veel of te stout spreekt, dan volgt er al heel spoedig eene waarschuwing, en na die waarschuwing . . . . maar dat waagt de pers niet, en zij is dus de dienaresse der Regering.

De Protestantsche bevolking wacht nu op eene regeling van hare kerkelijke aangelegenheden, en het zeggen is, dat zij vrij zal zijn als de R.-Catholieke. Moeijelijk te gelooven! Zij, de protesterende tegen alle ongeloof en bijgeloof — hoe zal zij haren aard en haar karakter te midden der groote Oostenrijksche familie bewaren en daarvan doen blijken? Zij, die onlangs door een officieel blad te Weenen gezegd werd buiten die familie te zijn! 't is daarom met groot ongeduld, dat zij naar het oogenblik verlangt, waarop de Keizerlijke Regering zal openbaren, wat zij in de Protestantsche kerk ziet en hoe zij de vrijheid verstaat, die deze met regt meent te mogen eischen. Zij zal wel de mindere zuster zijn in het groote huisgezin, en wat haar wordt toegestaan, zal gewis angstig worden gewogen tegenover de regten der Catholijke kerk. Hoe 't zij — de geheele wereld heeft het oog op Oostenrijk gerigt. Daar toch zal het zijn: vrijheid van godsdienst in den hoogsten graad, als ook andere belijdenissen regten erlangen als de Catholieke. Daar is Kerk en Staat gescheiden, of staat de R.-Catholieke godsdienst er boven den Staat? Gewis zal een Vorst, die met de kerk op geen goeden voet leeft, op den duur de kroon te zwaar drukken, want van dit oogenblik af zal de R. Geestelijkheid het hart des volks van hem neigen of het hem geheel ontrooven, en het geslacht dat opgroeit, geheel onder de leiding en de lessen der geestelijkheid, zal geen steun verleenen aan hem, die Rome niet in alles gehoorzaamt. En toch kan het concordaat tot geheel andere dingen leiden dan nu liggen opgesloten in de harten der staatslieden! Wie weet, wie er zullen opstaan, als de last te zwaar wordt! Men denke aan Spanje! Wie dacht voor eenige jaren, dat in dat land, op de parlementaire tribune eene taal zou worden gehoord, die men in Protestantsche landen niet uitspreekt! Men denke aan Sardinie. Welke redevoeringen zijn daar in het Parlement uitgesproken — redevoeringen, geheel doordrongen van den geest des Christendoms — redevoeringen, om welke te doen hooren, in meer Protestantsche landen, bijkans niemand den moed heeft. Wie had gedacht, dat het volk van Sardinie een banvloek zou hooren, alsof die niet gehoord was, en er koel onder blijven, even alsof Rome geen magt meer heeft! Wie had durven vermoeden, dat in 19e eeuw Spanje en Sardinie de hand zouden durven uitsteken naar het goed der kerk, ten einde daarmede de schatkist te stijven!

Wat Keizer Frans Jozeff alzoo goed dunkt te zijn en wat Rome eene overwinning acht, kan wel eens tot geheel andere gevolgen leiden, en beiden wel eens tot de grievende bekentenis komen: „wij sloten dat concordaat te kwader ure!"

Overigens blijft het in den kerkelijken Staat zeer onveilig. Op slechts 3 uur afstands toch van Rome durft men op den openbaren weg eene diligence aanhouden, en de reizigers berooven, en dat wel na ettelijke dagen vroeger zoodanige euveldaad op *dezelfde* plaats te hebben gepleegd!

Napels is met het Westen nog niet op den besten voet. Koning Ferdinand, die niet zeer genegen is, om een ledepop te zijn, gehoorzaamt met weerzin aan de eischen van andere Mogendheden en heeft geen lust, om zich de rol te zien opgedrongen, die de Groote Heer (de toevlugt der wereld ?!) en Koning Otto moeten vervullen. Had hij nu maar, bij al dien moed, ook het verstand om niet al te gegronde redenen tot misnoegen te geven. Nu en dan echter valt hij moedwillig in kibbelarijen met het Westen, en een klein geschil wordt eene groote zaak, en de tegenpartij is magtig. Zij eischt en dwingt en dreigt, en hij, die te groote woorden sprak, naar mate van zijne kracht, moet toegeven en zich dus vernederen. Men moge dit doen met veel tegenstribbelens -- in de oogen der menigte deed men toch boete en het volk vergeeft niet ligt eene zwakheid.

Overigens tracht Koning Ferdinand, naar mate hij daalt in de schatting van sommige vorsten, zich populair te maken bij de menigte. Hij begeeft zich dikwijls te midden van haar en neemt deel in haar lijden, ja hij doet nu en dan zijn best om haar een vrolijken dag te bezorgen. In hoe verre de bastonnade-commissie haar werk rijmt met dat populariteits-bejag, weten wij niet, en het schijnt, dat zij het meest ageert tegen hen uit de meer gegoede of hoogere klasse, die hun tegenzin in den despotischen regeringsvorm niet kunnen verkroppen. De zoodanigen tracht men op 't gevoel te werken, en door ligchamelijke kastijding tot politieke bekeering te noodzaken.

Dat is eene Napelsche speculatie, die hier geen opgang zou maken.

Uit Toscane verneemt men zeer weinig, doch het geschil met Sardinie zal worden vereffend, door bemiddeling van Oostenrijk en Frankrijk.

Hoe het in Zwitserland is (en 't zal onze lezers wel eens verwonderen, dat wij nooit over dat land spreken), is ons onbekend, in weerwil van het groot getal bladen, die wij lezen, en die over alles wat zij weten en niet weten meëpraten. Zwitserland is een huis met vele kamers, in elke waarvan eene familie woont, die in vele zaken zich zelve helpt en slechts in sommige opzigten te zamen spreken en handelen, maar die familien bestaan op dit oogenblik uit zoo verschillende bestanddeelen en twisten zoo dapper, zoowel op kerkelijk als op staatkundig gebied, dat het ons onmogelijk is, in korte trekken den algemeenen toestand in dat land te schetsen. En ook, die er heden meester is, ligt morgen onder, en die morgen heerscht is overmorgen de lijdende parij.

De kerkelijke kwestie in Baden is zoo goed als geëindigd, zegt men, en wel ten nadeele van het wereldlijk gezag. Dat is voorspeld, toen de Groot-Hertog besloot, die zaak te Rome te doen bepraten. Die daar heen gaat, gaat het paadje der vernedering en des berouws op.

Van Beijeren en Wurtemberg en Saksen en hoe dat tal van kleinere Duitsche Staten moge heeten, verneemt men al zeer weinig, doch zou men hier niet mogen zeggen: „een vergeten volk, een gerust leven?"

Anders is het met Pruissen, dat staat als eene rots te midden eener woelige zee. Het Huis van Hohenzollern blijft op een neutraal standpunt, maar de pers der Regering spreekt nu en dan een woord van verstand en zonder vrees — een woord zonder hartstogt, maar toch krachtig. Zij stelt vooral Oostenrijks houding dikwijls in een scherp ongunstig licht, en maakt het zelfs wel eens tot het voorwerp van gemoedelijken spot, wijl het te weinig Duitsch was en wel genoeg Westersch durft te zijn.

Daarbij handhaaft Pruissen, zonder schroom, zijn protestantsch karakter, en daartoe behoort in dezen tijd een moed, die men niet vindt, waar men regt had dien te zoeken.

Maar Pruissen is sterk en kan dus spreken voor zijn belang en zijn regt. Wat het weigert of wil, kan het kracht bijzetten door 500 000 man slagvaardige troepen, goed uitgerust en geoefend en in de kracht des levens. Zoo kan men zich doen ontzien en behoeft men niet angstvallig den blik te rigten op de houding en te luisteren naar de taal van buren. Men is zeer nieuwsgierig om de Pruissische half officiële pers te hooren over de toespraak des Keizers van Frankrijk — eene toespraak, die welligt gesteld is vooral met het oog op Pruissen. Wat zij zal zeggen op dat beroep van Napoleon op de stemme des volks — hij, die in zijn eigen land die stem bedwingt!

In Belgie is het altijd strijd tusschen de liberale partij en de ultramontaansche. Opmerkelijk is het, dat de rede, waarmede Koning Leopold onlangs de kamer opende, zoo weinig rêpte van Belgie's neutraal standpunt. De partij die nu in Belgie aan 't roer van staat is geplaatst, helt zich er natuurlijk over naar Frankrijk, omdat zij eene bepaald ultramontaansche kleur heeft en deze op dit oogenblik Westersch is. De Engelsche kleur misstaat wel in de groote kerkelijke vlag, die ontrold is, maar men heult met de honden, waarmede men in 't bosch verkeert, en ook, alles heeft zijn tijd. Engeland's vernedering ligt spoedig aan de beurt, denken velen in stilte. Nu reeds speelt het in de Oostersche kwestie de tweede rol, wijl het de kracht mist, de eerste te vervullen. Welligt wordt het met der tijd in eene nog lagere geplaatst. Doch men kan zich hier ook wel eens vergissen. De blinde kan helderziende en de rollen omgekeerd worden. Er gebeuren zoo veel verrassende zaken. Maar -- om tot Belgie terug te keeren — het belang van dat Rijk is ongetwijfeld, neutraal te blijven, en de tractaten *eischen* dat zelfs. Mogt er echter geen tijd komen, waarin men het geschreven en bezegeld woord verscheurt en het gebod der sterksten alleen geldt!

Nu steken wij over naar Zweden en Denemarken, omdat daar het tooneel der onderhandelingen is geopend.

Canrobert bragt dezer dagen het grootkruis der orde van het legioen van eer aan den Zweedschen Koning en werd te Stocholm als buitengewone gezant, ook op buitengewone, ja schitterende wijze ontvangen. Men had ook in den krijgsman een geweldig Monarch te vereeren! Canrobert deed gewis meer dan zijn compliment op te zeggen, bij de overreiking van die decoratie, doch dit bleef tot nu toe een geheim. Men verzekert echter, dat Zweden alles hoorde met een n e u t r a a l o o r, en Rusland, om het Westen, niet ten vijand wil maken, wel wetende dat er spoedig vrede kan worden gesloten, maar Rusland niet tot de vergeetachtigen behoort en zijn doel tracht te bereiken, al is daartoe veel tijd noodig.

Ook Kopenhage verwacht Canrobert met hetzelfde doel, doch hoogstwaarschijnlijk is het ook Z w e e d s c h d o o f ja welligt nog doover.

Het heeft ook zorg genoeg voor N.-Amerika, en in Jonathan, wat de Sondtol betreft, geen broeder. Dit is eene geldkwestie en die zijn gewoonlijk de moeijelijkste. 't Zou een harde slag zijn, als het den Sond-tol moest missen, en betaalt Amerika die niet, dan komt er aan de non-valeurs geen eind. Zoo ergens, dan zal hier het voorbeeld besmettelijk zijn!

Van het oorlogstooneel geen nieuws. Het wachtwoord is *rust tot de lente!* althans groote zaken zullen wel wachten tot gunstiger weder.

Het berigt nopens het overtrekken van de rivier I'I n g o u r of O u n g o u r, schijnt bevestiging te behoeven althans het eerste berigt daarvan zal later wel in andere, bewoordingen tot ons komen.

Wij eindigen ons Overzigt met een zeer onaangenaam nieuws. De Engelschen vernielden weder een ontzettende menigte g r a n e n en andere l e v e n s b e h o e f t e n. Dit moge oorlogs-regt zijn, maar het doet het hart toch zeer, zoo iets te hooren in een tijd van wezenlijk g e b r e k.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN GEN.

Zitting van 20 Nov. In deze zitting zijn de discussiën over het hoofdstuk *Buitenlandsche Zaken* ten einde gebragt. Het werd aangenomen met 47 tegen 16 stemmen. Behalve eenige gevraagde inlichtingen, met betrekking tot eenige consulaire of commerciële agenten, gaf vooral aanleiding tot discussie, de post voor geheime uitgaven (*f* 4000). De noodzakelijkheid dier gelden werd geenszins ontkend, maar het verschil liep daarover, dat van dezen post geene verantwoording aan de wetgevende magt geschiedde, 't zij dan in committé of op andere wijze, die publiciteit uitsloot Volgens den minister gedoogde evenwel de aard dier uitgaven geene mededeeling, maar werden zij desniettemin verantwoord aan den koning, die op elke speciale voordragt des ministers besliste, welk besluit den minister tot décharge strekte. De minister meende, dat het hier betrof een quaestie van vertrouwen in het hoofd van het departement. Door anderen werd er noch vertrouwen noch wantrouwen in gezien. Het betrokken artikel werd bij stemming aangenomen met 42 tegen 21 stemmen.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen gevoerd over hoofdstuk IV (*justitie*). Onderscheidene onderwerpen kwamen daarbij ter sprake, als daar zijn: de kosten van het departement, in verband vooral met het uitgetrokken tractement van den secretaris generaal ad *f* 5000; de bekostiging der kleeding van de geregtsdienaars; het toezigt der procureurs-generaal op de rijkspolitie; den wensch tot tegemoetkoming der ambtenaren belast met het O. M. bij de kantongeregten; de kleine onkosten bij de regterlijke collegien; de bewaarplaats der gemeentelijke archieven bij de regtbanken; de toestand der gebouwen voor de kantongeregten; den gang der werkzaamheden bij het ministerie van justitie en het stelsel van partiele regeling, aldaar in zake van wetgeving heerschende. Behalve het eerstgenoemde punt bepaalde zich de discussie blootelijk tot opmerkingen en vragen en des ministers antwoorden tot inlichting en verklaring. Uitvoeriger en warmer waren de woordenwisselingen over bedoeld eerste punt. Het artikel 2, waarop de discussie betrekking had, is aangenomen, na verwerping van een amendement van den heer *van Eck*, om de globale som met *f* 1000, zijnde de verhooging van het tractement van den secretaris-generaal, te verminderen, met 42 tegen 21 stemmen. Omtrent dit amendement zeide de minister van justitie o. a. het volgende: Wat nu de redenering betreft, alsof de minister aan de kamer het tractement van den secretaris generaal tot een bedrag van *f* 5000 had voorgedragen, dit is onjuist. De minister draagt alleen voor om de gezamelijke posten der afdeeling op *f* 45 000 goed te keuren. In alle gevalle, hij zal er nooit toe komen om het besluit des konings, waarbij het tractement op *f* 5000 is bepaald, te doen intrekken: hij zou het ontbrekende dan nog liever uit zijn eigen zak bijleggen.

Zitting van 21 Nov. De beraadslagingen over Hoofdst. IV zijn voortgezet. De heer *Elout* heeft de uitzetting van *Geest* ter sprake gebragt, en heeft dergelijken maatregel ongeoorloofd geacht, als berustende alleen op het vermoeden, dat de bedoelde persoon onrust zou verwekken. De heer *Mackay* heeft doen opmerken, dat de vrees tot het geven van ergernis niet genoegzaam is om dergelijke maatregelen te regtvaardigen, vermits het hier een teeder punt geldt; — de vrijheid van spreken, in het belang der gewetens-vrijheid; dat soms de stoornis, waarover men zich beklaagt, van de hoorders zelve uitgaat; — dat voor het overige, vermits de persoon, tijdens de onrust in Schiedam, geenszins aldaar is geweest, dit voorbeeld niets bewijst. De Minister van Justitie heeft nopens deze zaak inlichtingen gegeven. Hij achtte het verblijf van dien vreemdeling gevaarlijk voor de rust van den staat. Hij wees op het gebeurde te Schiedam en op de onrust, welke zich ook in andere plaatsen vertoonde, waar de Geest voorlezingen hield. Twee hoofden van de regterlijke magt en policie drongen er op aan, dat de man werd verwijderd, zoo men verlangde, dat de rust bewaard bleef. En het hoofd van eene voorname stad stond voor de rust niet in, zoo de man in de stad bleef. De Minister trachtte de Geest te bewegen, dat hij vrijwillig het land verliet, maar deze maakte toen eene speculatie van en schreef aan den koning en aan den minister, dat hij geneigd was aan de uitnoodiging te voldoen, zoo men hem f 1500 wilde betalen. De minister beantwoordde die brieven met op zijne verantwoordelijkheid te nemen, het Koninklijk besluit te provoceren, waarbij de Geest het land werd uitgezet. Z Exc. voegde er bij, dat de Geest het priesterlijk gewaad in Belgie had misbruikt om eene reeks van opligterijen te plegen. Opmerking verdiende het, dat des ministers ambtgenoot voor de R. C. Eeredienst, de Heer Mutsaers, getracht heeft hem over te halen de zaak te laten rusten, op grond van de vele moeijelijkheden, waartoe de uitzetting aanleiding zou kunnen geven, maar dat hij, minister van Justitie, dit niet heeft willen doen, omdat hij den meergemelden persoon voor de rust van het land gevaarlijk beschouwde.— Ten slotte is het Hoofdstuk aangenomen met 53 tegen 8 stemmen — Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdst. V., Binn, Zaken begonnen.

— Bij de voordragt nopens de zamenstelling van de regterlijke magt en het beleid der justitie wordt in de eerste plaats voorgesteld eene uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters, doch met behoud van eene periodieke herbenoeming of vervanging, en met toevoeging van officieren van policie, belast met de functien van het openbaar ministerie bij deze geregten. Aan deze officieren van policie zou, volgens de voordragt, eenige bezoldiging worden toegekend, doch van een verminderd bedrag, ingeval zij tevens met de functien van commissaris van policie zijn belast. Deze bezoldiging zou voor de officieren van policie, geene commissarissen, bedragen f 500 à f 750.

Van de arrondissements-regtbanken wordt de afschaffing voorgesteld van elf, te weten, van die, welke in de residentien der provinciale geregtshoven aanwezig zijn, en wordt voorgedragen, om aan een der leden der overige regtbanken de betrekking van vice-president op te dragen, met eenige verhooging van bezoldiging, ten einde ten allen tijde den voorzitter, bij verhindering, te kunnen vervangen.

Naar luid der voordragt zouden, bij de bestaande provinciale hoven, bij de raadsheeren regters worden gevoegd, en aan deze hoven worden opgedragen de regtspraak in burgerlijke en correctionele zaken in het arrondissement, even als aan de arrondissements-regtbanken, het appel in correctionele zaken en van de uitspraken der kantongeregten; en de beregting van criminele zaken, voorkomende in de provincie, zonder hooger beroep; als 't welk, bij de bestaande waarborgen en bij ondervinding, als niet volstrekt noodig wordt geacht.

De hooge raad zoude als opperste geregtshof in stand blijven, en aan denzelven zoude worden opgedragen de regtspraak in hooger beroep van burgerlijke zaken; — met behoud van de regtspraak in cassatie in burgerlijke en strafzaken van de uitspraken in eersten en hoogsten aanleg van hoven, regtbanken en kantonregters, met bepaling, dat het beroep in cassatie niet wordt toegelaten dan op de vordering van het openbaar ministerie. Dit beroep in cassatie zal wel kunnen strekken tot voordeel der vervolgden, maar voor het overige alleen in het belang van de wet worden toegestaan.

De hoven zouden verdeeld worden in drie kamers, het hof van Noord-Holland alleen zou vier; dat van Drenthe twee kamers tellen. Bij de hoven zouden in den regel 4 à 5 regters worden aangesteld, met eene mindere bezoldiging dan de raadsheeren; bij het hof van Zuid-Holland 6 à 7; bij dat van Drenthe 3 à 4 regters. Bij de hoven van N.-Braband, Gelderland, Noord- en Zuid-Holland zouden ook, behalve de advokaten-generaal, substituten van den prokureur-generaal worden geplaatst.

Bij de voordragt wordt het personeel der hoven en der in de residentien gevestigde regtbanken ontbonden. De alzoo bedoelde personen, welke niet op nieuw kunnen worden aangesteld, zouden wachtgeld bekomen, bedragende ⅔ hunner tegenwoordige bezoldiging; welk wachtgeld vervalt zoodra zij tot eene betrekking worden geroepen, waaraan geene mindere bezoldiging is verbonden dan zij vroeger genoten.

De bij de invoering aanhangige burgerlijke twistgedingen worden bij eene enkele akte overgebragt bij het bevoegde regterlijk ligchaam; — desgelijks ook de strafzaken.

Met dergelijke zamenstelling zoude, in vergelijking van het verleende bij de begrooting van 1855, worden bespaard *f* 34,100; en bij vergelijking met de nog bestaande organisatiewet *f* 107.400.

De Staten van Groningen hebben een adres aan Z. M. den Koning goedgekeurd, om de stad Groningen als vesting op te heffen.

— Uit 's Gravenhage wordt aan de *Gron. Ct.* het volgende berigt toegezonden: „De Staats-commissie omtrent de emancipatie der slaven in onze West-Indische kolonien heeft in den loop dezer week een eerste rapport omtrent hare werkzaamheden uitgegeven, op last van den minister van Koloniën, bij de Gebroeders *van Cleef* alhier. Zij adviseert daarin tot opheffing van de slavernij, geeft verslag van den oorsprong, aard en wezen der Afrikaansche slavernij; van de gevolgen, die de emancipatie in Britsch en Fransch Guiana heeft gehad; van 29 voorstellen tot emancipatie voor de Nederlandsche Kolonien, vóór en na openbaar gemaakt, of bij de regering ingediend, enz.

— Men leest in de *Staats-Courant:*

„Het heeft den Koning behaagd bij besluiten van den 21 dezer: aan den heer Mr. A. J. *Duymaer van Twist*, op zijn verzoek, te verleenen eervol ontslag als gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie, onder dankbetuiging voor de vele in die betrekking door hem aan den lande bewezene belangrijke diensten; den heer *Duymaer van Twist* voornoemd te benoemen tot commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw; tot Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie te benoemen den heer *Ch. F. Pahud*, thans minister van kolonien; den heer *Pahud* voornoemd, met ingang van den 1 Januarij 1856, eervol te ontslaan als minister van kolonien; onder dankbetuiging voor de vele goede en belangrijke diensten, in die betrekking aan Z. M. en aan den lande bewezen; tot minister van kolonien, met ingang van den eersten Januarij 1856, te benoemen den heer Mr. *P. Meijer*, lid van den raad van Nederlandsch-Indie."

— De *Amst. Ct.* deelt de lijst mede van bekrooningen, an Nederl. inzenders op de tentoonstelling te Parijs ten deel evallen. Zij merkt daarbij op, dat als men het getal in enders vergelijkt met dat der bekrooningen, de Nerlandsche nijverheid, naar het ons voorkomt, niet zonder r het terrein verlaat. De catalogus toch geeft ruim 400 zenders op en wij tellen op onze lijst 2 gouden eeremeilles, 12 zilveren en 36 bronzen, en 33 eervolle vermelngen. Eeremedailles van goud zijn toegekend: 1. aan de ad Amsterdam, wegens de aldaar gevestigde diamantslijerijen; 2. aan de Nederl. Handelmaatschappij, voor hare erzameling koloniale voortbrengselen. Medailles van de 2e lasse (bronzen) zijn o.a, toegekend aan *Beekhuis, Damsté* Co., te Groningen, voor loodwit; *Oomkens, van Bakkenes Damsté*, aldaar, voor drukproeven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Op de Tuileriën wordt reeds een aanvang gemaakt om kraam-vertrekken voor de keizerin in te rigten. De amer voor den keizerlijken telg bestemd, is gelegen vlak nder het kabinet van Napoleon. Er is nog steeds sprake n 's pausen komst naar Parijs om het kind te doopen, elke plegtigheid in April e. k. zal geschieden.

ENGELAND.

Met de laatste mail uit de Vereenigde Staten verneemt en, dat bij St. Louis door de instorting eener brug, terijl een spoortrein daarover passeerde, 22 menschen zijn ngekomen, en verder, dat men, sedert de poging tot het ggen van een onderzeeschen telegraaf naar Point au Basue mislukt is, op nieuw van het plan zwanger gaat, ene telegrafische lijn naar Groenland, Ierland en de Faroe landen te leggen.

— Van het den 9den Januarij dezes jaars uit Liverpool et 500 passagiers naar Australie vertrokken schip *Guiding tar* heeft men nog niets vernomen, zoodat men het er voor oudt, dat dit schip met man en muis is vergaan.

— Ziehier weder een staaltje van Engelsche regtspleging. oor eenige dagen stond een kruidenier voor de policieegtbank van Westminster als beschuldigd van bigamie. e beide vrouwen waren tegenwoordig. De eerste verscheen ls klaagster. De advocaat van den beschuldigde verzette ich tegen hare getuigenis, omdat zij als echtgenoot van en man, luidens de letter der wet, niet mogt worden ehoord. Zij bepaalde er zich mitsdien toe, hare huwelijkskte te vertoonen, hetgeen de president echter geen volngend bewijs achtte, omdat de onder eede afgelegde verlaring ontbrak. De beschuldigde werd dien ten gevolge rijgesproken.

— Te Birmingham hielden ongeveer vijfhonderd personen it den gegoeden stand eenige dagen geleden een maaltijd, er bevordering van het denkbeeld, dat de mensch zich het ebruik van dierlijk voedsel moet ontwennen. Al de voorediende spijzen waren uit het plantenrijk afkomstig. Ten otte werd een bekend lied van *Goldsmith*, waarin dat elfde gevoelen het hoofddenkbeeld uitmaakt, gezamenlijk angeheven.

DUITSCHLAND.

— Te Huntwagen, in het kanton Zurich, viel den 17 dezer en bloedroode regen, die geruimen tijd aanhield. Eenige et dit water gevulde tonnen zijn naar Zurich gebragt, om daar onderzocht te worden.

BELGIE.

De correctionele regtbank te Hasselt heeft zekeren *Wellens*, van Meldert, tot zes maanden gevangenis wegens op ine moeder gepleegde gewelddadige mishandeling verween. Deze zaak levert eene verschrikkelijke bijdrage tot geschiedenis van het verregaand bijgeloof op. Geloof ande aan de herhaalde verzekeringen van iemand, die em zeide, dat zijn zoon, die aan de tering lag, betooverd as en dat het eenig middel tot zijn behoud daarin bestond, at de toovenaarster, die niemand anders dan de eigene rootmoeder was, verbrand werd, stootte *Wellens* zijne achtigjarige moeder tot driewerf toe in een door hem aangestookt vuur, hetwelk haar ernstige brandwonden veroorzaakte. De kranke zoon overleed den volgenden dag.

RUSLAND-TURKIJE.

Men verneemt thans, dat de Russen bezig zijn met het emen van proeven met drijvende batterijen. De grootvorst onstantijn heeft last gegeven, om aanvankelijk bij Kroonad en Nikolaïeff met deze proefnemingen een begin te aken.

— Brieven uit Erzerum, bevestigen het berigt, dat de eneraal Muravieff, als een gevolg van den door hem veren storm op Kars, waanzinnig geworden is. Dezelfde rieven verzekeren, dat het verlies dat de Russen bij die legenheid leden, veel te aanmerkelijk is, dan dat zij de legering van Kars zouden kunnen volhouden, in welke ating dan ook reeds een konvooi levensmiddelen ongehinrd heeft kunnen binnentrekken.

— In de Oostzee begint het ijs zich reeds te vertoonen. ettemin blijven nog 23 stoomschepen in die zee onder miraal *Baynes* toezigt houden. De West-magten houden t jaar hunne vloten dus langer in de Noordsche wateren n voorleden jaar.

— Een schrijver van het oorlogstooneel berigt, o. a., dat Russ. en Fransche voorposten reeds beleefd jegens elkanr worden. Zoo hadden de Franschen onlangs hunne witte eken aan hunne bajonetten gebonden. De Russen volgden t na. Na deze vredelievende betuiging, naderde men elaar ongewapend. De Franschen bragten hun brood en offij en de Russen hun brood en brandewijn te berde. Dit af een blij maal, maar de opperbevelhebber heeft spoedig en einde doen maken aan deze te vriendschappelijke handelwijze. Niettemin zijn de Russen en Franschen buitenien zeer beleefd jegens elkaar. Ofschoon zij met den aanouw van verschansingen elkander zeer nabij zijn, gebruiken zij hunne geweren niet, om malkaar niet te hinderen. De soldaten zeggen, dat het zoo afgesproken is. Als het evenwel weder tijd tot strijden wordt, zal het er niet te min ernstig op los gaan. De gezondheidstoestand is in de Krim uitmuntend.

— Het is nu genoegzaam gebleken, dat geene schepen der eallieerden den Bug of Dnieper kunnen opzeilen, tenzij met omvrije verschansingen en dekken, daar van de oevers der ivier de vijand, zoo lang hij niet verdreven werd, elken an der vloot met minié-geweer treffen kan.

— Volgens de brieven uit de Krim in den *Times* deserde het 2de regement turksch kontingent zoo snel, terijl het eerste naar Kertch ingescheept werd, dat men dit o spoedig mogelijk weder ontscheepte en door het 2de gement deed vervangen, om de desertie te beletten.

ASSEN, 24 November

Heden ontvangen wij de navolgende Telegrafische berigten.

's Hage, 24 Nov. Het Vde Hoofdstuk der Staatsbeooting (Binn. Zaken) is gisteren tot art. 72 bij de Tweee Kamer nagenoeg ongewijzigd aangenomen.

Men meldt, dat generaal *Canrobert*, namens Frankrijk, met veden verbindtenissen van politieke strekking heeft gesloten, mede, dat het Russische Gouvernement zooveel gevaar t in den staat van zaken, dat het waarschijnlijk eene emeene volkswapening voorbereidt.

Men verneemt, dat bij Resolutie van HH. Gedeputeerde aten van Drenthe van den 31 Oct. 1855 no. 8, het toezigt de provinciale werken thans weder, als vroeger, gezamentlijk is opgedragen geworden aan den Hoofd-Ingenieur *P. Kock* en aan den Ingenieur *P. J. de Quartel*. Beswegens is aan den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Drenthe toegelegd *f* 400-″ en aan den Ingenieur *f* 200-″ per jaar, ter bestrijding van reis-, verblijf- en bureaukosten.

* De jager *L. J. K.* te O. (Friesland) heeft in eene maand tijds, in dit jagt-saizoen, geschoten: 41 hazen, 62 patrijsen, 19 konijnen, 7 houtsnippen en 1 vos; dus te zamen 130 stuks; dat maakt iederen dag doorelkander bijna 5 stuks.

— De heer *T. Bamberg* van Amsterdam zal maandag aanstaande, op zijne doorreize naar de Provincie Groningen, alhier eene voorstelling geven. Naar wij van andere plaatsen vernemen, heeft hij daar uitmuntend voldaan en zich een waardig zoon en navolger van den beroemden hofmechanicus *Bamberg* betoond. Op grond der tot ons gekomene berigten, meenen wij dan ook een bezoek van de door hem te gevene voorstelling allezints te mogen aanbevelen.

— De mazelen heerschen hier sedert eenige dagen in erge mate; in het begin waren dezelve zeer goedaardig; thans echter is dit minder het geval en zijn eenige kinderen daaraan bezweken. Ter voorkoming van de verspreiding zijn de scholen gesloten geweest. Ook in naburige plaatsen, zooals te Smilde, is deze kinderziekte in hevige mate heerschende.

— Op de weekmarkt, eergisteren alhier gehouden, was de rogge aanmerkelijk duurder als op den vorigen marktdag.

— In de vergadering van de Staten dezer Provincie van jl. woensdag zijn tot leden der commissie, die zich naar 's Hage zal begeven, om bij Z. Exc. den Minister van Binn. Zaken aan te dringen op eene spoedige beëindiging der zaken van de Drentsche Kanaalmaatschappij, benoemd de heeren Mr. *J. T. Homan*, *A. van der Vlies* en *L. Carsten*; op voorstel van den heer *Alingh* is echter bepaald, dat deze commissie eerst over eene maand zal vertrekken, in de hoop, dat binnen dien tijd in deze zaak eene beschikking zal zijn genomen, waarop de heer Voorzitter uitzigt heeft gegeven. Tevens is, op voorstel van den heer *Roelink*, besloten, dat de bedoelde commissie, zoo zij zich naar 's Hage begeeft, tevens bij den Minister zal aandringen op de afdoening der voordragt tot verbetering van het Meppeler diep, terwijl, zoo de commissie niet vertrekt, en na verloop van eene maand, ook in deze zaak geene beschikking mogt zijn genomen, Ged. Staten zich ten dezen nader schriftelijk tot den Minister zullen wenden.

Door de Staten is, op voorstel der betrekkelijke Commissie, met eenparigheid van stemmen, weder ingetrokken het besluit, in de zomervergadering genomen, waarbij aan Ged. Staten werd opgedragen, om maatregelen te nemen, ten einde het verhandelde bij de vergaderingen der Staten meer volledig en naauwkeurig werd medegedeeld, des noods met eenige opoffering aan zijde der Provincie.

Op voorstel van Ged. Staten is ingetrokken het Provinciaal reglement op de schoolgelden, daar de regeling en heffing dezer schoolgelden, als moetende als eene belasting beschouwd worden, niet tot de bevoegdheid der Staten maar tot die van de gemeente-besturen behoort. De heer *v. d. Vlies* betreurde het zeer, in het belang van het onderwijs, vooral van de lagere klassen, dat Drenthe welligt voortaan de weldadige werking van het reglement zou missen.

Ten aanzien van het verzoek van het gemeente-bestuur van Coevorden, dat de Provincie een subsidie van *f* 25.000 zou verleenen voor het ontworpen kanaal van daar naar de Groote Vecht, is besloten, hetzelve aan te houden tot de aanstaande zomervergadering, om het naauw verband, dat tusschen deze zaak bestaat en de verlenging van de Hoogeveensche vaart in de Emmer veenen, waaromtrent men hoopt, dat vóór dien tijd eene beslissing zal zijn genomen.

Eindelijk heeft de Voorzitter deze najaarsvergadering in naam des Konings gesloten.

Meppel, 22 Nov. De kribben in het Zwolsche Diep, die reeds zoovele jaren in meerdere of mindere mate groote beletselen voor de algemeene scheepvaart zijn geweest, hebben thans ook weder eene menigte schippers met hunne vaartuigen aldaar onderscheidene dagen opgehouden; kunnende men die ver in zee uitgezette kribben onmogelijk binnenkomen, doordien het water aldaar door den Oostenwind tot op zeer lagen stand naar zee was gevloeid. Ook de van Amsterdam naar hier komende beurtschepen hebben aldaar 3 à 4 dagen moeten verblijven, zoodat zoowel handel als scheepvaart bij tijd en gelegenheid nadeel van die kribben ondervinden.

* De weekmarkt was heden hier weder vrij druk bezocht; veel beesten waren weder ten verkoop aangevoerd; wat wij vroeger daaromtrent gemeld hebben, valt bij voortduring niet minder op te merken, de kooplust schijnt nog steeds bij mindere prijzen te verflaauwen; alleen voor de beste koeijen kunnen slechts hooge prijzen bedongen worden. De vette varkens worden gemiddeld voor 22 à 25 cent het halve Ned. pond verkocht. Met de schapen was het gunstiger dan met de koeijen gesteld; het aantal was weder zeer groot en de handel daarin was bij vrij goede prijzen levendig. Binnen weinige weken zijn hier verscheiden duizend schapen ter markt gevoerd en verkocht. — Heden is alhier een buitengewoon vet varken aangevoerd, gemest door *H Nijsingh* te Ruinerwold, hetwelk ruw 540 á 550 oude ponden woog.

* De hier bestaande en sedert twee winters met goed gevolg werkzaam geweest zijnde hulpcommissie ter ondersteuning in het barre jaargetijde van zoodanige behoeftigen, die geene ondersteuning van instellingen van weldadigheid genieten, heeft hare gewone jaarlijksche collecte dezer dagen gehouden. Ofschoon het juiste cijfer nog niet bekend is, daar men nog eenige wijken moet rondgaan, kan men het bedrag op nagenoeg f 1000-″ bepalen, als beloopende thans reeds f 874-″. Dit is meer dan de beide vorige jaren en getuigt van de goede gezindheid van Meppel's burgerij voor deze commissie en voor hare bedeeling.

* **Coevorden, 20 Nov.** Bij zijne kunstreis door Drenthe en Groningen, bezocht ook de heer *Tobias Bamberg* onze stad en gaf twee voorstellingen; hij verrigtte touren, welke aan het onmogelijke grenzen; om die alle op te sommen, is ons ondoenlijk; genoeg, hij verschafte ons en het talrijk opgekomen publiek twee allergenoegelijkste avonden. Ruimschoots beantwoordde hij aan zijn en zijns vaders gevestigden roem. Wij zagen, behalve *Lantinga*, niemand, die het zoover in de mimiek bragt.

Grijpskerk, 21 Nov. Is het, helaas! maar al te veel het geval, dat ondank 's werelds loon is, gewis moet dan ieder feit, dat eene bijdrage tot het tegendeel behelst, aan alle weldenkenden welkom zijn! En 't is ons een wezenlijk genoegen eene zoodanige daad te kunnen vermelden. Hoogst aangenaam werd onze algemeen beminde ds. *B. Drijber* heden middag verrast door de heeren *R. W. van Holdinga*, *A. A. de Boer* en *J. K. de Waard*, landbouwers op het Ruigezand en de Waard, aangezien deze heeren aan Z.Ew. een zilveren tabakskomfoor ten geschenke aanboden, als een bewijs van hulde en erkentenis voor de menigvuldige moeite, die Zw.Ew. zich getroost, om des Zondagsavonds gedurende de wintermaanden in de school te Kommerzijl, om de veertien dagen de Godsdienstoefeningen aldaar te leiden. Allen, die van nabij met den ijverigen ds. *Drijber* bekend zijn, verheugen zich gewis over dit bewijs van achting, hem door bovengenoemde heeren bewezen, want de immer werkzame man verdient werkelijk zulk eene onderscheiding! *Gr. Ct.*

* **22 Nov.** Ten bewijze, hoezeer de waarde van landerijen nog steeds toeneemt, kunnen wij berigten, dat gisteren alhier bij den verkoop der goederen van wijlen den landbouwer *P. J. Bilzema*, eene boerenplaats, meest bouwland, ruim 40 bunders groot, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 400-″ en betalende *f* 350 lasten, is verkocht geworden voor den buitengewoon hoogen prijs van achtendertig duizend en negenhonderd guldens. — Menschen van hooge jaren, ofschoon zij verschillende tijdperken van duurte en goedkoopte hebben beleefd, mag zulk een hoogen prijs niet denken.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

21 Nov. J. S. te Meppel, wegens beleediging met woorden van een bedienend beambte in de waarneming zijner bediening, veroordeeld tot *f* 10-″ boete; — H. G., boerenknecht te Annerveensche-kanaal, wegens diefstal, gepleegd als loonbediende, jegens lieden, die hij niet diende, maar die zich in het huis van zijn heer bevonden, veroordeeld tot vier maanden cellulaire gevangenisstraf; — H. M. en J. B., geälimenteerden in het armenwerkhuis te Hoogeveen, wegens diefstal bij nacht door meer dan een persoon, op eene plaats, die niet als een bewoond huis wordt aangemerkt of daarmede gelijk gesteld, de eerste, onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf, en de tweede tot eene maand cellulaire gevangenisstraf; — H. M., schaapherder te Zeijen, gemeente Vries, wegens moedwillige verwonding, als niet wettig bewezen, vrijgesproken; — H. de G., landbouwer in de gemeente Havelte, wegens laster, onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot *f* 10-″ boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Ruinen, 22 Nov. Verleden week werden hier bij de huizen rondgebragt de taxatie-billetten van de dezen zomer gegravene en getrokkene turf, door een man, naar hij zeide, afgezonden van den meter-taxateur, die van ieder verveener daarvoor 5 centen eischte. Ofschoon dit hier vroeger niet gebeurde, moet evenwel het rondzenden van die briefjes inkomstig de wet zijn; maar wordt daarin tevens bepaald, dat daarvoor 5 cent moet worden betaald? Omdat in die billetten werd bepaald, dat deze voor den 31 October dezes jaars aan den Ontvanger moeten worden terugbezorgd, hebben, zoo wij wel onderrigt zijn, eenigen geweigerd de billetten te ontvangen, omdat de maand November reeds half verstreken was en dit dus niet meer konde geschieden.

Verder vragen wij, wat is eigenlijk het doel van het afgeven der taxatie-billetten aan de verveeners, en kunnen deze in geen geval tegen de taxatie reclameren?

In dezen eenige inlichting te ontvangen, zal ons zeer aangenaam zijn.

Werd te Haulerwijk voor ruim twee jaren, door goedgunstige beschikking der Sijnode, eene nieuwe kerk daargesteld, uit het fonds van noodlijdende kerken en personen, de dag van heden was voor *ons* een ware feestdag. De HH. Kerkvoogden onzer gemeente, hadden in het vorige jaar het eeuwen oude kerkgebouw laten afbreken, en thans mogten wij voor het eerst wederom opgaan in het nieuwe bedehuis, door *eigene* middelen gesticht. Onze beminde leeraar Ds. *A. K. B. Huisinga* wees ons, naar aanleiding van 2 Kron. 7 vs. 15 en 16, op de bestemming des kerkgebouws, de beloften Gods en onze verpligtingen, en tevens op de meerdere voortreffelijkheid van de nieuwe boven de oude kerk, naar het uit- en inwendige. Ten volle vereenigen wij ons met de wenschen en gebeden, over en voor ons uitgestort, en houden ons overtuigd, dat deze dag voor ons en velen, die met ons van elders waren opgekomen, langen tijd onvergetelijk zal blijven. Wij zagen ons vereerd door de tegenwoordigheid van onzen hooggeachten Burgemeester Jhr. Mr. *G. W. F. Lijcklama à Nijeholt* en de HH. Wethouders *G. Altema* en *B. Prakken*, die reeds vroeger door het leggen van den eersten steen, hunne belangstelling hadden aan den dag gelegd. Hulde werd toegebragt aan den bekwamen architect *J. Noorman* van Oosterwolde, aan wien wij het te danken hebben, dat, naar aller oordeel, het dorp Haule, eene zeer smaakvolle kerk heeft bekomen. De feestvreugde werd nog verhoogd door het gul onthaal, hetwelk de HH. Kerkvoogden, ons in de school hadden bereid, en met godsdienstig gezang werd het vriendschappelijk zamenzijn geëindigd.

Haule, den 18 November 1855.

P. H. WIJNTJES.

NAJAARSVERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE.

Ik heb door de vele werkzaamheden, aan mijne tegenwoordige betrekking verbonden, naauwelijks den tijd, om nog in nieuwsbladen te schrijven: thans evenwel werd ik er toe genoodzaakt.

Het is mij namelijk uit het rapport van de commissie der Prov. Staten, benoemd tot onderzoek van hetgeen door heeren Gedeputeerde Staten is verrigt, ten aanzien van de zaken der Drentsche Veen- en Midden-Kanaalmaatschappij, opgenomen in het bijblad der *Prov. Drentsche en Asser Courant* van 10 November 1855 en volgende nummers, gebleken, dat op pag. 16 van dat bijblad, in een rapport van het lid van Gedeputeerde Staten, Jhr. *van Echten van Holthe*, d.d. 23 October 1854, aan de overige leden van dat Collegie, niets meer of minder gezegd wordt, dan

„dat de berigten van den ondergeteekende, betrek-„kelijk de zaken dier Maatschappij, in een geest zijn „gesteld, die van een raadsman der Maatschappij ver-„wacht konde worden, niet van een ambtenaar, die „verpligt is voor de algemeene belangen te waken."

Wanneer de heer *van Echten* begonnen was, met aan te toonen, dat mijne rapporten ter zake, met de daad partijdige uitdrukkingen inhielden, of zoo hij het abusive mijner inzigten nopens de aangevraagde verveeningen had blootgelegd, en hij had daaruit het besluit ontleend, dat mijne berigten in eenen geest waren gesteld, die hij aangeeft, dan had een ieder kunnen oordeelen of hij waarheid sprak.

Maar dat heeft de heer *van Echten* niet gedaan, en zonder 's mans kennis en doorzigt een oogenblik te verdenken, geloof ik nogtans aan de mogelijkheid, dat aan zijne denkbeelden over zaken, de gewone menschelijke onvolkomenheid kan kleven.

Intusschen schijnt bij den heer *van Echten* die overtuiging niet te bestaan, want omdat zijne meening met de mijne verschilt, komt hij tot het besluit, dat ik mijnen eed en pligt verzaak, door niet voor de algemeene belangen te waken.

Die redenering houdt geen steek.

Hij had, als lid van het Collegie van Gedeputeerde Staten, aan wien de zaak der verveening, tot voorlichting van zijne ambtgenooten was overhandigd, zich, wat mijne berigten aanbelangt, uitsluitend moeten bepalen met het onjuiste, onware of onbruikbare, van hetgeen in mijne rapporten vermeld was, aan te toonen, en zoo hij daartoe niet in staat was, tot geene onedele middelen toevlugt moest hebben genomen, door de handeling van een ambtenaar zonder grond in verdenking te brengen.

Dat men toch bij ongenoegzaamheid, of, gelijk hier, totaal gemis van aannemelijke bestrijdingsmiddelen, der waarheid getrouw blijve!

Andermaal komt mijn naam voor op bladzijde 21 van het bijblad, waar het geheele Collegie van Gedeputeerde Staten in een brief van 7 Februarij 1855 no. 12, den heer Minister van Binnenlandsche zaken doet opmerken, dat de betrekking van raadsman der Maatschappij, en tevens waarnemend

Hoofd-Ingenieur in Drenthe, te veel van mijne onpartijdigheid gevergd was.

Deze waarschuwing is denkelijk alleen gebezigd, om de waarde mijner vroegere rapporten crediet te benemen, want ik neem de vrijheid op te merken, dat ik met ingang van 1 October 1854 reeds tot Hoofd-Ingenieur in de Provincie Groningen was benoemd en daar werkzaam was.

Intusschen zetelt in die opmerking van het collegie toch iets gemoedelijks.

Immers zij willen op de gladde baan wijzen, die ik betreden heb, de gapende afgrond, waarin ik, door eed en pligt te verzaken, eerlang zoude hebben kunnen nederstorten, zij wenschen de Hooge Regering mijn gevaarlijken toestand van vroegere dagen te doen opmerken, gedachtig aan de gulden spreuk: »Die staat zie toe niet te vallen."

Inderdaad dit heeft mijne levendigste erkentelijkheid opgewekt; alleen vind ik het jammer, dat het mededoogen met mijn critique toestand zich zoo laat openbaart, want gelijk ik aanmerkte, ik bevind mij reeds lang te Groningen.

En wanneer ik nu naga, dat die zorg uitgaat van een Collegie, in hetwelk twee leden zitting hebben, die beide als Commissarissen van en aandeelhouders in de Drentsche kanaalmaatschappij geroepen zijn om de belangen dier Maatschappij voor te staan en tevens als leden van Gedeputeerde Staten, overeenkomstig hunnen eed en pligt, voor de belangen der provincie, welke in de Maatschappij zoo aanzienlijk betrokken is, moeten waken, dan gis ik, dat de waarschuwing ontleend is uit eigen ervaring en met het oog op den strijd, welken zij in die dubbele betrekking moeten voeren, om steeds, met terzijdestelling van alle persoonlijke eigenbaat, altijd het belang der Provincie uitsluitend voor oogen te hebben.

Uit dat oogpunt beschouwd boezemt mij de opmerking van Gedeputeerde Staten van Drenthe ongemeene belangstelling in, en worden mijne oogen geopend voor het gevaarlijke mijner toestand, dien ik zelf niet eens bemerkt had.

Ik besluit mijn schrijven met de opmerking, dat het mij leed heeft gedaan in de noodzakelijkheid te zijn gebragt, om het geschil tusschen Gedeputeerde Staten en mij in een dagblad te moeten toelichten. En nogtans verdiende mijne eer deze behandeling van zaken voor de zoodanigen, die minder bekend zijn met de omstandigheid, dat het later besluit, door de Hooge Regering in deze zaak genomen, en over de bijzonderheden waarvan ik nu niet zal uitweiden, voor mij de schitterendste voldoening was.

C. BRUNINGS,
Groningen, 22 November 1855. Hoofd-Ingenieur.

CORRESPONDENTIE.

Het vervolg der zaak van Collignon, in ons vorig no. onder den Verteller medegedeeld, kan, wegens plaatsgebrek, in dit no. niet worden vervolgd.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van een Zoon Vrouwe E. J. GRATAMA, geb. DE JONGE.
Leiden, 19 November 1855.

Door Gods goedheid beviel heden morgen zeer voorspoedig van eene DOCHTER, W. C. VAN KONIJNENBURG, geliefde Echtgenoote van E. J. VAN HOLTHE.
Dwingelo, den 22 Nov. 1855.
Eenige kennisgeving.

DE DRIE-MAANDELIJKSCHE COLLECTE voor de Israelitische Armen alhier, zal plaats hebben op Woensdag den 28 November 1855.

De Penningmeester,
S. S. COHEN.

POSTERIJEN.

WINTERDIENST.

De DIRECTEUR van het POSTKANTOOR ASSEN heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat van af heden tengevolge der STAKING der STOOMBOOT-DILIGENCE-DIENST, de 2e Expeditien **ophouden**, uitgezonderd des Dingsdags en Vrijdags avonds naar MEPPEL en HOLLAND, door middel eener **Estafette-post**, vervallende hierdoor op de andere dagen het Kantoor-uur van 9—10 uur 's avonds; blijvende voorts alles op den bekenden voet.

Assen, De Directeur voornoemd,
20 Nov. 1855. H. S. GRATAMA.

CONCERTZAAL TE ASSEN.

Op MAANDAG, 26 November 1855, zal **TOBIAS BAMBERG**, oudste Zoon van den Hofmechanicus, de eer hebben te geven, eene

SOIREE
IN DE
GOOCHELKUNST,

BORDENDANS, PIJPENBALANS, BEKERSPEL en MIMIEK; alles breedvoeriger bij gedrukte Programma's omschreven.

De Entrée is *f* 0—75 de Persoon. Kinderen beneden 12 jaar 40 cent.

Op den speeldag zal er gelegenheid zijn, om van 's middags 12 tot 2 ure plaatsen gratis te kunnen bespreken.

Aanvang precies half 8 uur.

Bij J. A. BOOM en Zoon te Meppel ziet heden het licht:

DE MEPPELER ALMANAK
voor 1856,

voorzien van alle JAAR- PAARDE- VEE- en WEEKMARKTEN, allen naauwkeurig door de Gemeente-besturen opgegeven en bevat voorts alles wat tot eenen completen tijdwijzer behoort; benevens eenig nuttig en aangenaam MENGELWERK.

ER WORDT OP HEDEN
EEN KOREN-MOLENAARS-KNECHT
GEVRAAGD, die zijn werk verstaat en met een kan **PELLEN**, bij voorkeur ONGEHUWD, bij O. P. DE JONG te Koudum. Brieven franco.

TE HUUR
om op Mei 1856 te aanvaarden:

het **HUIS, HOF** en **SCHUUR**, aan de Vaart te Assen, thans in gebruik bij den kastemaker R. OOSTERGETEL, te bevragen bij den winkelier K. L. WESTRUP.

Tegen 1o Mei 1856, biedt men op eene der beste standen van MEPPEL,

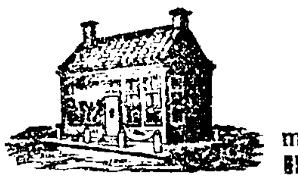

een welbeklant
Winkelhuis,
met annexe **ZOLDERS, PAKHUIS** en **TABAKS-EEST TE KOOP OF TE HUUR AAN.**

Reflecterende wordt men verzocht zich te adresseren, met franco briefjes, onder letter **C.** aan het Postkantoor aldaar.

GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie Drenthe,

Brengen voorloopig ter kennise van gegadigden, dat de **VALLAATS- of SCHUTSLUIZEN** aan de Drentsche Hoofdvaart te Dieverbrug en bij het Paradijs-schut met de daarbij in gebruik zijnde **LANDERIJEN** en wat het eerstgemelde **VALLAATSHUIS** betreft, daarenboven met den **GROND**, gelegen aan de Zuid-oost-zijde van de Dieverder Schutsluis en bekend onder den naam van het **Provinciale Eilandje**, op nader bekend te maken tijd en voorwaarden, in het ***OPENBAAR ZULLEN WORDEN***

VERPACHT,

te rekenen van den eersten Mei 1856.

Assen, 21 November 1855.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter,
DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier,
W. H. HOFSTEDE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente BORGER zijn voornemens, op WOENSDAG den 19den December aanstaande, des voormiddags te 11 uren, in het GEMEENTEHUIS te Borger ***PUBLIEK TE***

VERPACHTEN:

HET TREKSCHUIT-VEER, tusschen ***NIEUWBUINEN*** en ***GRONINGEN***, vice versa.

De Burgemeester,
J. ALINGH.
De Wethouder,
J. OOSTINGH.

De Erven wijlen Ds. JOH. KARSTEN en Echtgenoote Mejufvrouw ROLINA NIJSINGH, zijn voornemens, om te Westerbork op DINGSDAG den 27 November 1855, des voormiddags precies ten 9 ure te beginnen, en, zoo noodig, den daaraanvolgenden dag, *PUBLIEK TE VERKOOPEN:*

EEN GOEDE TILBARE INBOEDEL,

bestaande hoofdzakelijk in:

TWEE KABINETTEN, waarbij een goed geconserveerd EIKENHOUTEN KABINET, **EENE SECRETAIRE, TWEE LADETAFELTJES, EEN VIERKANTE UITTREKTAFEL** en **EEN OVALE DITO, EEN LINNENPERS, EEN GROOTE SPIEGEL** en **EENIGE KLEINE DITO, TWINTIG** deels zeer goede **STOELEN, EEN** fraaije, uitmuntend loopende **STAANDE KLOK, VIER BEDDEN MET TOEBEHOOREN, EEN MASSIEF MAGHONIJHOUTEN**, zoo goed als nieuw **SCHRIJFLESSENAAR, EEN BEST GANZEROER**; Voorts **PORCELEIN** en **AARDEWERK, POTTEN, PANNEN** en verder **HUISGERAAD**; benevens

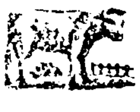

TWEE BESTE KOEIJEN, EEN VET VARKEN, SPADEN, VORKEN en verdere **BOERENGEREEDSCHAPPEN, HOOI** en **STROO**; en eindelijk **eene partij GODGELEERDE en andere WETENSCHAPPELIJKE BOEKEN**, alsmede **eenige REISBESCHRIJVINGEN.**

De Notaris Mr. H. C. CARSTEN te Hoogeveen, zal ten verzoeke van J. J. STEENBERGEN, te Meppel, op VRIJDAG den 30 November 1855, des voordemiddags te tien uren, ten huize van ALBERT ROELOFS STEENBERGEN, kastelein te Zuidwolde, bij INZATE *PUBLIEK VEILEN:*

EENE BOERENPLAATS;

bestaande uit **HUIS** en **ERF, TUIN, BOUWLAND, GROENLAND** en **HEIDEVELD**, staande en gelegen te Steenbergen, in de gemeente Zuidwolde; te zamen in het geheel groot ruim VEERTIG BUNDERS.

GROOTE HOUTVERKOOPING

IN HET LIEVERSCHE BOSCH, gemeente Roden, van p. m. **300 op stam staande EIKENBOOMEN**, waaronder extra **zwaar hout**, geschikt voor aannemers, scheeps- en huistimmerlieden.

Deze verkooping zal plaats hebben bij het HOUT op ***MAANDAG DEN 26 NOVEMBER 1855***, **des voordemiddags te 10 uur.**

H. H. VAN LIER.

Op WOENSDAG den 28 November 1855, 's morgens te 10 uren, te Peize bij de PASTORIJ,

PUBLIEKE VERKOOP

van pl. m. **250 stuks extra zware EIKEN BOOMEN**, op stam staande aan de Laan der Pastorij te Peize en daartoe behoorende.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

VEENVERKOOPING
TE
Appelscha.

Heeren COMPAGNONS der Opsterlandsche en Ooststellingwerver vaarten en veenen etc. zijn voornemens, op Dingsdagen, den 27 November **(provisioneel)** en den 4 December 1855 **(finaal)**, telkens des 's morgens precies elf uur, ten huize van L. BOUMA te Beetsterzwaag, te **verkoopen:**

ELF PERCEELEN HOOGVEE[N]

gelegen te Appelscha, waarvan de KOOPBOEKJES acht dagen bevorens ten kantore van de Notarissen TADEMA te Oosterwolde en ATTEMA te Oldeberkoop zijn te bekomen.

Ten overstaan van Mr. A. HOMAN, Notaris te Vries, zullen op WOENSDAG den 28 November 1855, des voordemiddags te 10 uur, te Vries ten huize van den Kastelein R. G. HO[...]

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Onderscheidene perceelen **BOUW-, HOOI-** en **W[EI]DELAND**, gelegen te IJde, Gemeente Vries, [...]vens ¼ waar **WAARDEEL** in de nog onverdeelde Markte van IJde. — Alles toebehoorende aan ALBERT ODDING te Paterswolde.

Vries den 19 November 1855.

A. HOMAN.

Ten overstaan van den Deurwaarder J. SCHUTSTAL te Odoorn, zullen op aanstaanden VRIJDAG den 30 November des voormiddags te 10 uren in het ODOORNERHUIS daar, ***PUBLIEK WORDEN VERKOCHT***

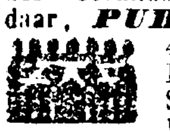

400 op stamstaande EIKENBOOMEN, zeer geschikt voor den SCHEEPSBOUW en alle andere TIMMERWERKEN; ten verzoeke van en toebehoorende aan W. J. MARISSEN en M. SCHAANGE CONSORTEN te Odoorn.

De Notaris W. L. TONCKENS te Meppel, zal ten verzoeke van de erven Jhr. A. W. VAN HOLTHE TOT DENGAERDEN, op **DONDERDAG den 29 November 1855**, des avonds te 7 uren in het Logement *WEEM*, of het wapen van Zwolle te Meppel, bij INZATE *PUBLIEK VEILEN*, en op een alsdan nader te bepalen dag bij PALMSLAG of FINALE TOEWIJZING *VERKOOPEN:*

DE KOORN- EN PELMOLEN
DE FORTUIN,

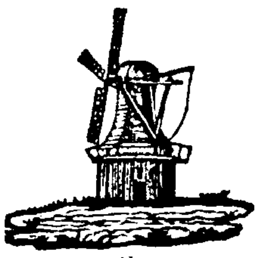

met de daarbij behoorende **BEHUIZINGE** en **GROND**, staande en gelegen te *MEPPEL* aan den Stadsweg van daar op *ZWOLLE*; rendende minstens **de helft der koopspenningen** tegen behoorlijke [INTERES]SEN daarop gevestigd blijven. Nadere INFORMATIEN te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 16—23 Nov. Bev.: W. Debo, geb. Schabrik, d. — Overl.: L. Ferwerda, vrl., 1 j. en 7 m.; R. De[...] vrl., 1 j. en 8 m.; M. Snoeken, ml., 8 j. en 8 m.; A. J. [...]nink, vrl., 1 j. en 4 m.; M. C. Wimes, vrl., geh., 32 j. [...] m.; J. Spiering, vrl. ongeh., onbekenden ouderdom; E. Kei[...] vrl., 2 j. en 9 m.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 19 Nov.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* —.—	Boekweit, sand	64	N.pd.	*f*
„ N. Oml.	68	„	„ 15.75	„ „	66	„	„
dito.	70	„	„ 16.50	„ veen	64	„	„
„ „ Old.	70	„	„ 16.25	„ „	66	„	„
„ „ „	72	„	„ —.—	Paardeboonen. . *f*	8.50	à	
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 12.25	Groene Erwten. „	10.00	à	
„ „ „	68	„	„ 12.75	Graauwe „ „	10.00	à	
„ „ „	70	„	„ 13 25	Koolsaad . . . *f*	14.00	à	
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.40	Gort, grove . „	12.00	à	
„ „	42	„	„ 4.60	Gort, parel , „	16.75	à	
„ Voer	36	„	„ 3.95	Olie, raap per vat	58.00	à	
„ „	40	„	„ 4.40	Raapkoeken.		à	
„ Zwarte	36	„	„ 3.80	Lijnkoeken	—.—	à	
„ „	38	„	„ 4.05	Boter ¼ ton. . . .	—.—	à	
Garst, N. wint.	54	„	„ 7.50	Boter ⅛ „		à	
„ „ „	56	„	„ 8.00				
„ „ somer	56	„	„ 7.20				
„ „ knob.	60	„	„ 8.10				

ASSEN, 22 Nov. Rogge *f* 11.75 tot *f* 12.60. Boekweit *f* [...] tot *f* 9.00. Boter 87⁵ a 90 ct. het N. ℔. Aardappelen *f* 1.7[...] *f* 2.30. Stroo *f* 0.00. Prijs van het Roggebrood *f* 0.86 de 6 N. [...]

MEPPEL, 28 Nov. Rogge *f* 11.50 a 12.00. Boekweit *f* [...] a *f* 9.00. Boter 1½ N. ℔ *f* 1.45 a *f* 1.55. Boter per [...] *f* 19.50 a *f* 20.50.

COEVORDEN, 19 Nov. Rogge *f* 11.50. Boekweit *f* [...] Boter *f* 0.80.

HOOGEVEEN, 20 Nov. Rogge *f* 12.10. Boekweit *f* [...] Haver *f* 0.00. Honig per ℔ *f* 0.42⁵. Boter het N. ℔ *f* 0.90.

AMSTERDAM, 21 Nov. TARWE hooger voor consu[mptie] gekocht; 129 ℔ bonte Poolsche f 622; 128 ℔ dito f 615. ROGGE mede hooger met redelijken handel; 118 ℔ Pruisi[sche] f 385; 120 ℔ dito f 395; 121 ℔ grove Zweedsche f 380 aan Zaan; 120 ℔ Holsteinsche f 382; 122 ℔ Donau f 390. — GA[RST] tot hooger prijzen: 110 ℔ Deensche f 269; 112 ℔ dito f [...] 278; 116 ℔ dito f 290, 114 ℔ dito f 280, 284. — HAVER [...] der handel. — BOEKWEIT iets aangenamer; 117 ℔ Oost[...]sche f 287. -- ERWTEN. Het eerste partijtje kleine ni[euwe] Deensche Graauwe tot f 11 verkocht. — KOOLZAAD £ 1[...]ger; Anclammer £ 95½; op 9 v. Olie in Nov. £ 108½; [...] £ 107½. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE [...]lijk prijshoudend, op termijn begin markt iets hooger, [...] flaauw; op 6w. f 59; Vlieg. f 57¾, 58; 1o. Dec. f 57, 56¾; Mei f 56¾, 57, 56½. — LIJNOLIE lager afgege[ven] op 6w. f 46; Vliegend f 44¾; 1o. Dec. f 44, 43¾; Voo[r] f 45¼. — HENNEPOLIE op 6w. f 53¼; Vliegend f 52[...] RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 120 a 122. — LIJNK[OE]KEN per 104 stuks f 14 a 17½. — MOUTWIJN f 26 [...] goede vraag. — JENEVER 100 pCt. Amst. proef f 30½ [...] per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 22 *Nov.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLE[VEN].
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¼	*Polen.* Oblig.	4	pct.	
„ „	3	„	73 9/16	*Spanje.* Oblig.	1¼	„	19[...]
„ „	4	„	92⅜	Obligatien	3	„	38
Amort. Synd.	3½	„	89	Binnenl.	3	„	33
Handelm.	4½	„	129	Amortisable			6[...]
O.I. Leening	4	„	92 3/16	Bewijz. Coup.			4[...]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn-Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	69[...]
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	101⅝	„ Metal.	4	„	62[...]
Dito 1828/29	5	„	100⅜	„ „ N.	5	„	73
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	32[...]
Dito 1840	4	„	74⅝	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglits	4	„	74	Rothschild	2½	„	50[...]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	40[...]
Cert. van dito	6	„	56¾	„	4		
				Amerika Bank-Act.			1¼

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** TE ASSEN.

VERGADERING VAN 9 NOVEMBER 1855.

De Voorzitter opent de Vergadering te ruim 12 uur.

Er zijn tegenwoordig 31 leden; afwezig zijn de heeren *L. J. Carsten*, *Slingenberg*, *Willinge* en *Caspers*.

De notulen der vorige Vergadering worden gelezen en gearresteerd, nadat daarop eenige aanmerkingen zijn gemaakt, en dezelve diensvolgens zijn gewijzigd.

De *Voorzitter*: Ik geef aan de Vergadering kennis, dat de heer *Willinge* aan mij mededeeling heeft gedaan, dat hij door familie-aangelegenheden verhinderd is, de vergadering bij te wonen; ik stel voor, die mededeeling voor kennisgeving aan te nemen. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De *Voorzitter*: Hebben de onderscheidene Afdeelingen ieder een lid benoemd voor de Commissie tot herziening van het Reglement van orde? Zoo ja, dan zou ik gaarne vernemen, welke heeren als zoodanig verkozen zijn.

Uit de bekomene antwoorden blijkt, dat door de 1e Afdeeling tot lid der Commissie is benoemd de heer Mr. *W. T. Homan*, door de 2e Jhr. Mr. *H. G. van Holthe van Echten*, door de 3e de heer Mr. *C. W. E. Kijn-*

5

Bijblad van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 24 Nov. 1855.

mell, door de 4e de heer Mr. *H. Vos* en door de 5e de heer Mr. *W. Alingh*.

De *Voorzitter*: Ik stel voor, om van Z. M. den Koning magtiging te vragen, dat de Commissie, ook na het sluiten der vergadering, hare werkzaamheden kunne voortzetten.

Daartoe wordt besloten.

De heer *van Echten van Holthe*: Ik geef den heer Voorzitter in overweging, om een der leden te verzoeken, de commissie te zamen te roepen; daarin is niet bij het Reglement voorzien.

De *Voorzitter*: Ik zal dan den heer *J. T. Homan* verzoeken zulks te doen.

De *Voorzitter*: Gedeputeerde Staten leggen over een verslag van het gecommitteerd lid uit het collegie van Gedeputeerde Staten nopens het bijwonen der 6de algemeene vergadering van aandeelhouders in de Drentsche Kanaalmaatschappij.

De Griffier begint de missive van Ged. Staten te lezen.

Twee leden klagen, dat zij den Griffier niet kunnen verstaan.

De Voorzitter verzoekt den Griffier, wat meer midden in de Kamer te gaan staan.

De heer *van der Vlies*: Reeds voorlang is er door vele leden geklaagd, dat de Griffier zwak van stem is; hij moet daarbij tevens notuleren, waardoor hij het zeer volhandig heeft; ik zou daarom voorstellen, dat iemand aan den Griffier werd toegevoegd, belast met het lezen der stukken.

De *Voorzitter*: Ik moet aan den heer van der Vlies opmerken, dat de instructie voor den Griffier zoodanige toevoeging verbiedt; dit schrijft voor, dat de Griffier de stukken leest.

De heer *v. d. Vlies*: In andere Provincien heeft het wel degelijk plaats, dat de Griffier door iemand bijgestaan wordt; zoo zulks evenwel om Reglementaire verordeningen niet kan, kan dit voor het oogenblik hier niet plaats hebben; doch het is weder een gebrek, dat ik in ons Reglement van orde ontdek, en ik zou daarom wel de heeren, die met de herzienning belast zijn, willen verzoeken, daarop attent te zijn.

De *Voorzitter*: Ik verzoek den heer Griffier alsnu met de lectuur voort te willen gaan.

De Griffier leest daarop de volgende missive van heeren Ged. Staten, d.d. 6 November 1855 no. 41:

»Hiernevens hebben wij de eer, als naar gewoonte aan Uwe Vergadering ter kennisneming aan te bieden het verslag van het uit ons midden gecommitteerde lid, wegens de op 29 September j.l. te Meppel gehoudene 6e gewone vergadering van Deelhebbers der Drentsche Kanaalmaatschappij.

»Wij vestigen uwe aandacht op de periode, daarin voorkomende, omtrent het na 1 October dezes jaars eischbaar gesteld zijn van het dividend van 2 pCt. over het derde boekjaar en het daarbij voorziene geval, dat het bestuur der Maatschappij het ter zake aan de provincie verschuldigde zou willen compenseren, met volgens het gevoelen van dat bestuur verschuldigde subsidie over 1854. Het voorziene heeft zich verwezenlijkt. Immers bij brief van 1 October jl., den negenden daaraanvolgende bij ons ingekomen, geeft ons de Thesaurier der Maatschappij kennis, dat van af den dag der kennisgeving ten zijnen kantore betaalbaar is gesteld het voormelde dividend, met de opmerking echter, dat uithoofde der bestaande compensatie van schulden, de betaling over de aandeelen der provincie, niet anders kan plaats hebben, dan door eene quitantie van de Maatschappij op rekening van het Provinciaal subsidie over 1854.

»Van die missive leggen wij even als van het voormeld verslag hierbij een afschrift aan de vergadering over.

»Met het gecommitteerd lid eenstemmig in het gevoelen, dat wij zoodanige compensatie niet mogen toelaten, hebben wij het voornemen opgevat aan het bestuur der Drentsche Kanaalmaatschappij te schrijven, dat wij meenen aan die Maatschappij niets schuldig te zijn, en er dus van vergelijking van schulden geen sprake kan zijn, met uitnoodiging om den Thesaurier alnog tot uitbetaling aan de provincie op de gewone wijze te magtigen.

» Wat overigens aangaat andere punten, in het verslag aangevoerd, wij hebben onze beslissing daaromtrent aangehouden tot nadere overweging.”

Uit het rapport van den gecommitteerde nemen wij het volgende over:

» Als men nagaat hetgeen wordt voorbereid tot den aanleg van een scheepvaartkanaal van Coevorden naar Ane, waardoor de Dedemsvaart aan de Zuid- en Noordbarger

Veenen eene aanzienlijke schrede nader wordt gebragt, dan is het ontwijfelbaar, dat de Drentsche Kanaalmaatschappij door de vertraging in quaestie zeer wordt benadeeld. — Volgt er eene wijziging harer concessie in den zin, zoo als daartoe door de Staten dezer Provincie is geraden, dan zou of de Maatschappij hare taak volbrengen, of het zou blijken, dat zij dit niet kon, als wanneer na hare ontbinding welligt een ander haar begonnen werk zou voortzetten. In ieder geval is het belang der Provincie bij de beëindiging der bij het Ministerie aanhangige zaak ten zeerste betrokken. Ik durf niet voor zeker aannemen, dat het raadzaam is van wege uw collegie bij den Minister op afdoening aan te dringen. Ik vestig alleen uwe aandacht op de ondervondene vertraging, als schadelijk voor de belangen der Provincie."

De *Voorzitter*: Ik stel voor dit stuk ter visie te doen liggen en dingsdag over acht dagen weder aan de orde te stellen.

Daartoe wordt besloten.

De *Voorzitter*: Is de Commissie voor den Weg van Gieten naar de Klinkmolenbrug met haar rapport gereed?

De heer *Vos* brengt daarop het volgend rapport uit:

„ Bij besluit van uwe vergadering van gisteren no. 25 zijn in onze handen gesteld de stukken, betrekkelijk het aanleggen van een kunstweg van Gieten naar de grens van de gemeenten Emmen en Sleen, ten einde uwe vergadering deswege te dienen van consideratien en advies.

„ Wij hebben die stukken met de meeste belangstelling onderzocht, en is het ons voorgekomen, dat uwe vergadering zich geheel met de beginselen, ontwikkeld in den brief van heeren Gedeputeerde Staten van den 6 November ll. no. 34 moet vereenigen; de weg stelt eene verbinding daar voor de Provincie van groot belang, en wij hebben alle reden gevonden, om die zaak voor te staan, zoodat wij voorstellen en uwe vergadering adviseren conform den brief van heeren Gedeputeerde Staten te besluiten."

ASSEN, den 19 November 1855.

De Rapporteur, *H. Vos.*

De President, *van Echten van Holthe.*

De Leden,
J. T. Homan.
C. W. E. Kijmmell.
J. Nijenhuis.

De *Voorzitter*: Ik stel voor, de commissie voor de genomene moeite te bedanken en de stukken ter visie te doen liggen, om Dingsdag over acht dagen weder aan de orde te worden gesteld.

Daartoe wordt besloten.

De *Voorzitter*: Is de commissie voor eene subsidie voor de pastorie te Bovensmilde met haar rapport gereed?

De heer *Sluis*: De commissie is tot een besluit gekomen, maar het heeft mij, die rapporteur ben, volstrekt aan tijd ontbroken, om het rapport gereed te maken; het zal nu in de eerstvolgende zitting uitgebragt worden. Hetzelfde is het geval met het rapport omtrent de rekening van de kas ad pios usus.

Op nieuw aan de orde gesteld zijnde, wordt alsnu voor informatie aangenomen de missive van Heeren Gedeputeerde Staten d.d. 30 Oct. jl. no. 13, houdende mededeeling van hetgeen door hen is geantwoord op de vraag, of de Provincie ook zal deelen in de kosten van oppertoezigt op de daarstelling van den weg van Dalen naar Coevorden.

Hetzelfde geschiedt met een brief van den heer Commissaris des Konings in dit gewest d.d. 18 Oct. jl. no. 3514, en het daarbij overgelegd Arrest van den Hoogen Raad omtrent de bestemming, aan boeten te geven, bij een Provinciaal Reglement bedreigd.

Aan de orde wordt gesteld de kennisgeving van H.H. Gedeputeerde Staten d.d. 24 Oct. jl. no 12, nopens hetgeen door hen is verrigt ter bekoming eener vrije gemeenschap over de Hoofdvaart te Hoogersmilde.

De heer *van der Vlies*: Ik heb reeds meer het woord over deze zaak gevoerd; het is eene oude kennis; zoo lang ik de eer heb lid van de Staten te zijn, heeft deze brug in iedere zitting een punt van behandeling uitgemaakt; de brug blijft echter nog altijd in denzelfden toestand. Ik heb de stukken ingezien en daarbij opgemerkt, dat er is gelast, om de ketting voor de brug weg te nemen. Gedeputeerde Staten hebben gemeend, dat met de wegruiming van de ketting de zaak was afgedaan en de tolheffing had opgehouden; doch, zoo ik wel geinformeerd ben, dan is zulks geenszints het geval; zoo de eigenares

niemand over de brug wil hebben, haalt zij de klap op die aan de andere zijde wonen, sluiten met haar contracten om de vrije passage te bekomen; men heeft toch niet altijd twee getuigen bij de hand, en de eigenares is wel zoo verstandig, om, wanneer er twee zoodanige getuigen zijn, de passage niet te belemmeren. Zou er geen kans zijn om deze zaak voor goed te regelen? Zou de brug niet in het publiek belang kunnen onteigend worden? Zoo neen, laat dan de Provincie een tweede brug er naast leggen. Zoo als de zaak thans is, kan ze niet blijven; de brug ligt in eene hoofdgemeenschap tusschen Beilen en achter gelegene plaatsen en den Rijks straatweg; de passage dient niet willekeurig gestremd te kunnen worden; en het is gevaarlijk ook bij nacht en duisternis, dat de klap is opgehaald.

De heer *van Veen*; Ik moet bevestigen, wat de heer *van der Vlies* gezegd heeft; de vrije overgang bestaat thans niet. Zoo er twee getuigen bij zijn, wordt de brug nedergelaten, anders wordt dezelve opgehaald. De staat van zaken is dus thans nog minder dan vroeger.

De heer *Vos*: Ik ben het eens met den heer *van der Vlies*, dat de zaak zoo niet kan blijven, doch ik verschil in gevoelen met Heeren Ged. Staten. De brug is het eigendom van de wed. *Fledderus*; dezelve is door particulieren gelegd, om een middel van gemeenschap voor hen daar te stellen; nu is ze wel op de tabelle gebragt, maar omdat ze op de tabelle gebragt is, zou de eigenaresse haar eigendom niet meer mogen afsluiten? Een gelijk geval bestaat met de bruggen van *Venninck* en anderen; deze zijn door en voor bepaalde lieden gelegd; nu maakt door omstandigheden het publiek zeer veel gebruik van deze bruggen; daardoor zijn de kosten van onderhoud in groote mate toegenomen, en verlangen zij nu dezelve te sluiten. De brug van de wed. *Fledderus* dient voor *haar* privaat gebruik, wil het publiek daarvan ook gebruik maken, dan dient het tol te betalen. Ik zou daarom met den heer *van der Vlies* voor eene nadere regeling zijn, en zou eene schikking aanraden.

De heer *Sluis*: Zoo ik den heer *Vos* wel begrepen heb, dan betwist deze de wettigheid der genomene maatregelen van policie, terwijl de heer *van der Vlies* daarentegen het ontoereikende van die maatregelen heeft betoogd. Ged. Staten weten officieel er niets van, dat door die maatrege-

len het beoogde doel niet getroffen wordt, ik voor mij heb het toevallig even vóór de vergadering van den heer van *Veen* gehoord,

Wat is er nu van het beweren van den eersten spreker? De weduwe had in twee opzigten voordeel van de brug, zij hief tol en genoot halve stuivers of stuivers voor het ophalen; de tol gaf niet veel doch het ophaalgeld geeft *f* 80— à *f* 90—. Nu hebben Gedeputeerde Staten haar een zeer billijk voorstel gedaan, zij zou de brug overgeven, maar zij zou de brug blijven ophalen; het regt daartoe zou zelfs aan hare woning worden verknocht, daarenboven zou zij nog geld in de hand ontvangen, en dat voor iets, dat op zich zelf niets dan een lastpost is. Maar de vrouw was geheel onhandelbaar. Nu waren er twee wegen open: men moest òf een tweede brug leggen, òf men moest de vrije passage langs de Pieter Hummelsbrug verzekeren. Een tweede brug te leggen zou kostbaar wezen, en twee bruggen zoo digt bij elkander zouden ook eene groote belemmering in de scheepvaart veroorzaken. Daaraan kon niet worden gedacht. Dus moest men den tweeden weg inslaan. Van daar dat Ged. Staten eerst, als opgegeven, getracht hebben eene voor de weduwe zeer voordeelige overeenkomst met haar te sluiten. Maar dit was onmogelijk. Ged. Staten konden zich van die onhandelbaarheid geen denkbeeld maken. Maar ze bestond. Nu de weg van minnelijk overleg niet meer open stond, is eerst, nadat de geheele toedragt der zaak aan den Minister was bloot gelegd, door dezen aan de eigenaresse de bestendiging van het octrooi van tolheffing geweigerd. Toen is de policie-maatregel toegepast. Met de toepassing van dien politie-maatregel geloof ik, dat gehandeld wordt in het belang der Provincie, en wij zijn hier, om voor de belangen van de Provincie, niet voor die van de weduwe te waken. Het geldt hier de handhaving van een Reglement; de brug ligt in een publieken weg; de brug is aan de schouw onderworpen; niet eerst nu maar reeds veel vroeger is dezelve op de tabelle gebragt; de weduwe is daar nooit tegen opgekomen. Ged. Staten hebben daarom den Burgemeester gelast, dat hij het Reglement zou toepassen, des noods met gebruikmaking van den sterken arm. Zoo desniettegenstaande de passage belemmerd wordt, dan geschiedt dit uit gebrek aan toezigt; hieraan kan tegemoet gekomen worden. Ik stel voor, om, indien dit noodig wordt geacht, aan Ged. Staten op te dragen, om

te zorgen, dat er meerder toezigt gehouden wor

De heer *Pelinck*: Ik ben het eens met den vorig spreker, dat de policie moet gehandhaafd worden, do ik ben er niet voor, dat de zaak zoo blijft zooals ze is; kan de Provincie bewijzen dat de brug dienstbaar mo zijn, voor de publieke passage, dan is het goed; doch k de Provincie niet aantoonen, dat ook nadat het regt tot to heffig is ingetrokken, de brug voor publiek gebruik mo opengesteld blijven, waarover het bestuur der gemeen Smilde zou kunnen gehoord worden, dan geloof ik, d heeren Ged. Staten zullen moeten zorgen, dat de bru weder van de tabelle geroijeerd worde.

De heer *Vos*: Zoo de weduwe onhandelbaar is, om d brug in der minne af te staan, dan kan dezelve in he publiek belang onteigend worden, doch de wijze, waaro nu de zaak behandeld is, is niet goed. De brug is doo de weduwe gemaakt voor zich alleen; willen anderen daarva ook profiteren, dan dienen ze voor het gebruik iets t betalen, maar men dient iemand niet op de wijze, als n geschied is, in zijne regten van eigendom te bekorten.

De heer *Pelinck*: Zoo op de brug geene tol mag ge heven worden voor het gebruik, dat het publiek er va maakt, dan geloof ik, dat dezelve van de tabelle dien geroijeerd te worden.

De heer *Sluis*: Wat er ook van moge zijn, dat de opmerking van den heer *Pelinck* gegrond is; dezelve is than praematuur; de wed. *kan* roijement vragen van de tabelle nu heeft ze het nog niet gedaan; de brug staat op de ta belle; het Reglement moet worden toegepast; dit is mijn inziens, het eenige, wat in dezen doen staat. Aan Ged Staten kan bovendien opgedragen worden, om te zorgen voor eene betere policie.

De *Voorzitter*: Ik zal eerst het 1e gedeelte van he voorstel van Ged. Staten in omvraag brengen, nl. om d adressen van Boer en Hatzman af te wijzen.

Dit wordt afgestemd met 18 tegen 13 stemmen. Tegen waren de heeren *J. T. Homan*, *Nijenhuis*, *Pelinck*, *Oosting*, *Kniphorst*, *van Veen*, *Kok*, *L. Homan*, *W. L. Tonckens*, *van der Vlies*, *van der Wijck*, *H. Vos*, *Roelink*, *de Jonge*, *Alingh*, *L. Carsten*, *Nijsingh* en *Blom*.

De *Voorzitter*: Ik zal alsnu het tweede gedeelte in omvraag brengen.